

Пам'яті професора Юрія Ігоровича Пятницького

29 травня 2025 року відійшов у вічність відомий вчений в галузі хімічної кінетики і каталізу, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, премій ім. Л.В.Писаржевського та ім. О.І.Бродського Національної академії наук України, кавалер Ордена «За заслуги» III ступеня, головний науковий співробітник Інституту фізичної хімії ім. Л.В.Писаржевського НАН України, доктор хімічних наук, професор Юрій Ігорович Пятницький.

Наукова діяльність Юрія Ігоровича нерозривно пов'язана з Інститутом фізичної хімії, де він працював з 1960 року і пройшов шлях від інженера, аспіранта до завідувача відділу гетерогенного каталізу, головного наукового співробітника Інституту.

Професор Пятницький зробив вагомий внесок у розвиток одного з важливих напрямів фізичної хімії – кінетики та механізму каталітичних реакцій; його роботи увійшли до скарбниці наукових здобутків Інституту, отримали визнання наукової спільноти в Україні та за її межами. Він започаткував цикл фундаментальних досліджень кінетичних закономірностей, механізмів та створення на їх основі ефективних каталізаторів процесів окиснення ароматичних вуглеводнів, зокрема що лежать в основі багатотоннажних виробництв напівпродуктів органічного синтезу. Юрій Ігорович суттєво розвинув теоретичні та експериментальні основи методу конкуруючих гетерогенно-каталітичних реакцій, процесів з нелінійною кінетикою та критичними явищами – множинністю стаціонарних станів, автоколиваннями, нестационарного перебігу гетерогенно-гомогенних реакцій. Значущим є його внесок у розвиток фундаментальних аспектів та розроблення кінетичних моделей синтезу Фішера-Тропша, прямого перетворення метану у вищі вуглеводні та оксигенати, одержання цінних хімічних продуктів з біоетанолу; запропоновано оригінальні підходи до підвищення селективності таких каталітичних процесів. Науковий доробок Ю.І. Пятницького становить понад 300 наукових публікацій у провідних вітчизняних та зарубіжних фахових виданнях, в тому числі 6 монографій, 14 авторських свідоцтв і патентів.

Плідну наукову діяльність Юрій Ігорович поєднував з науково-організаційною роботою завідувача відділу, в складі наукових та оргкомітетів цілого ряду вітчизняних та міжнародних конференцій, при реалізації низки міжнародних проєктів. Протягом багатьох років він був членом вченої ради та спеціалізованої вченої ради Інституту, працював в складі редколегій журналів «Теоретична та експериментальна хімія» і «Каталіз та нафтохімія». Велику увагу приділяв збереженню та примноженню кращих традицій української школи каталізу, підготовці та атестації висококваліфікованих наукових кадрів. Його оглядові наукові праці та навчальні посібники з кінетики каталітичних реакцій будуть завжди актуальні у фаховій підготовці студентів, аспірантів та молодих дослідників.

Світла пам'ять про Юрія Ігоровича Пятницького, талановитого вченого, людину глибокої інтелігентності, світлу, щиру і доброзичливу у взаєминах з колегами, назавжди залишиться в наших серцях, хто працював з ним, навчався у нього та надихався його прикладом патріотичного служіння науці.